

PLA DOCENT

Curs: Primer.
Especialitat: Direcció i dramàrgia
Codi de l'assignatura: 513007
Assignatura (nom): Música Matèria: Música i espai sonor.
Tipus d'assignatura: Obligatòria d'especialitat.
Crèdits ECTS de l'assignatura: 6
Hores totals de l'assignatura: 150
Impartició: Anual
Professors/es: Joan Alavedra
Descriptors: Comprensió i coneixement dels paràmetres musicals com a paral·lelisme dels teatrals, observant i utilitzant la possibilitat de transcripció de la seva conceptualitat segons el llenguatge musical occidental. Comprensió i adquisició d'eines d'anàlisi de les estructures musicals més comunes. Comprensió del sistema tonal occidental com a sistema de discurs. Recerca i pràctica de la música com a eina dramàtica. Educació de l'oïda.
Requisits: NO
Observacions:

COMPETÈNCIES QUE ES TREBALLARAN A L' ASSIGNATURA:

Competències Específiques:

Coneixement dels paràmetres musicals i la seva transcripció a occident.
Adquisició d'eines per l'anàlisi d'estructures musicals simples.
Comprensió de la música com a recurs i eina dramàtica.

Competències Genèriques:

Capacitat d'anàlisi i d'escolta.
Capacitat de treball en grup i de forma autònoma.
Capacitat de crear un discurs i saber-lo comunicar i defensar.
Capacitat de recerca de materials sonors en un sentit creatiu i teatral.

RESULTATS DE L'APRENTATGE:

Coneixements:

Comprendre els principis elementals de la música occidental i la seva concreció com a llenguatge (tan pel que fa al temps com a l'espai: ritme, notes musicals, escales...).

Comprendre els fonaments de l'harmonia i les lògiques estructurals de la música.

Habilitats, procediments o destreses:

Capacitat d'anàlisi. Exercitar la comprensió auditiva i l'escolta conscient i crítica. Ús de la música com a eina dramàtica. Saber construir un discurs convincent en l'explicació de la subjectivitat pròpia.

Actituds:

La curiositat artística. La confiança en les idees pròpies i la seguretat en la transmissió d'aquestes.

CONTINGUTS FORMATIUS (TEMARI):

Blocs de contingut:

1. Estudi del temps i de la seva organització:
 - 1.a. Conceptes de pulsació, tempo i ritme.
 - 1.b. La mesura i representació musical de les durades temporals.
 - 1.c. El concepte rítmic del compàs (simples i compostos).
 - 1.d. La representació de les excepcions a la regla (puntet, lligadura, grupets).
 - 1.e. L'accentuació rítmica (síncopa, contratemps).
2. Estudi de l'espai sonor i de la seva organització:
 - 2.a. Concepte del so musical a occident.
 - 2.b. La representació de l'espai sonor (pentagrama, claus, notes, escales).
 - 2.c. Concepte de distància i relació espacial (relacions intervàliques).
 - 2.d. Les excepcions a la regla (línees addicionals, alteracions).
3. Comprensió dels fonaments de l'harmonia:
 - 3.a. Conceptes de monofonia, contrapunt, polifonia i harmonia (acords).
 - 3.b. Els sistemes modals i el sistema tonal com a creació de discurs.
 - 3.c. Els graus de l'escala i les seves funcions tonals (tonalitat).
 - 3.d. L'anàlisi harmònica.
4. Introducció i estudi de les estructures musicals:
 - 4.a. Concepte d'estructura i de forma.
 - 4.b. Tipologia formal.
 - 4.c. La forma com a model i manifestació d'un estil.
 - 4.d. L'estructura com a cohesió, esquelet i lògica de discurs.
 - 4.e. La sintaxi musical.
 - 4.d. Eines d'anàlisi estructural.
5. Els materials de la música:
 - 5.a. La tradició occidental (organologia).
 - 5.b. Els nous materials.
 - 5.c. La disposició espacial del so.
6. La música com a eina de llenguatge escènic:
 - 6.a. La música en les diferents arts escèniques. Referents històrics.
 - 6.b. Possibilitats dramàtiques de la música.
 - 6.c. Materials i procediments per a abordar la música per a l'escena.

METODOLOGIA I ORGANITZACIÓ GENERAL DE L'ASSIGNATURA:

Metodologia: L'assignatura consta de 6 crèdits ECTS= 90 hores lectives presencials (60%) i 60 hores treball autònom de l'alumne (40%)= 150 hores totals.

Les classes tindran una vessant teòrica d'explicació dels conceptes per part del professor, posant especial èmfasi en l'ús de l'oïda com a recurs per a l'anàlisi i una vessant sensorial i pràctica d'assimilació i aplicació dels mateixos. Sempre que el tema ho permeti aquest doble treball es realitzarà simultàniament, si bé hi haurà moments en que es realitzarà separatament.

Avaluació:

- L'avaluació es farà a partir de diferents treballs proposats pel professor durant els primers dies del curs i concretats, realitzats i presentats al llarg del curs segons un calendari establert:

1. Un treball escrit de reflexió i anàlisi sobre el paràmetre del temps a partir d'una pel·lícula escollida pel professor, en cartell als cinemes de Barcelona, proposada durant el primer trimestre i presentat abans de la setmana verda (31 de gener).

2. Un treball pràctic d'estudi i interpretació d'una peça musical per a piano per a tants dits com alumnes assistents, a partir d'una partitura, i que es treballarà i es presentarà a la classe cap a mitjants del curs.
3. Un treball pràctic de construcció d'un instrument per a fer música que l'alumne haurà de treballar pel seu compte i presentar a classe després de la setmana verda (a partir del 14 de febrer) i segons un calendari prèviament establert.
4. Un treball d'anàlisi de l'estructura d'una peça musical escollida per l'alumne i que s'haurà de presentar a classe cap a finals del curs segons un calendari prèviament establert.
5. Un treball escrit d'associació de cadascun dels personatges d'una obra teatral a un instrument musical, l'obra serà escollida pel professor a partir de les obres treballades pels alumnes en alguna altra assignatura, el treball s'haurà de presentar a finals del curs.

Cadascun d'aquests treballs serà prèvia i individualment explicat pel professor, a classe i per escrit, explicant-ne les característiques, la forma de presentació, la intencionalitat i els objectius.

La nota final serà el resultat d'una mitja entre les cinc notes dels treballs del curs, tenint en consideració l'assistència, l'actitud i la presentació segons la tipologia del treball.

ASSISTÈNCIA	ACTITUDS	PRESENTACIÓ DELS TREBALLS
15% el mínim possible	25% el mínim possible	60% o el màxim possible

BIBLIOGRAFIA, FONTS I RECURSOS DE DOCUMENTACIÓ:

Bàsics

No hi ha una bibliografia específica per a l'assignatura, si bé se'n proposa una per a possibles consultes i com a possible ampliació dels diferents temes.

Complementaris (Ampliació)

- ABAD, Federico: *¿Do re qué? Guía práctica de iniciación al lenguaje musical*. (Col·lecció Berenice Manuales). Córdoba: Berenice, 2006.
- ADORNO, Theodor W; Eisler, Hanns: *El cine y la música* (Col·lecció Arte serie Cine, 64). Madrid: Fundamentos, 1981.
- AGUILAR, María del Carmen: *Aprender a escuchar música*. (Col·lecció Aprendizaje, 140). Madrid: Antonio Machado Libros, 2002.
- APPIA, d'Adolphe: *La música y la puesta en escena. La obra de arte viviente*. (Serie Teoría y práctica del teatro, 16). Madrid: Asociación de Directores de Escena, 2000.
- BENNETT, Roy: *Forma y Diseño*. (Col·lecció Entorno musical). Madrid: Akal Ediciones, 1999.
- BOYDEN, David D: *Introducción a la música*. (Col·lecció La Fontana Mayor, 18, dos volums i un apèndix). Madrid: Ediciones Felmar, 1982.
- CHION, Michel: *El sonido*. (Col·lecció Comunicación, 107). Barcelona: Paidós, 1999.
- CHION, Michel: *La música en el cine*. (Col·lecció Comunicación Cine, 87). Barcelona: Paidós, 1997.
- CHION, Michel: *El arte de los sonidos fijados*. Cuenca: Universidad de Castilla-La Mancha, 2000.
- COLÓN Perales, Carlos; INFANTE del Rosal, Fernando; LOMBARDO Ortega, Manuel: *Historia y Teoría de la Música en el Cine* (Col·lecció. Alfar Universidad, 88). Sevilla: Ediciones Alfar, 1997).
- COOPER, Grosvenor i MEYER, Leonard B.: *Estructura rítmica de la música*. (Col·lecció Idea Música). Barcelona: Idea Books, 2000.
- COPLAND, Aaron: *Cómo escuchar la música*, 101. México: Breviarios del Fondo de Cultura Económica.
- JOFRE i Fradera, Josep: *El lenguaje musical*. (Col·lecció Ma Non Troppo, teoría y práctica de la música). Barcelona: Ediciones Robinbook, 2003/2005.
- KÁROLYI, d'Ottó: *Introducción a la música*. (Col·lecció El libro de bolsillo, 607). Madrid: Alianza Editorial, 1981.
- MICHELS, d'Ulrich: *Atlas de música*. (Col·lecció Alianza Atlas, 1-10. Dos volums). Madrid: Alianza Editorial, 1982/1992.
- NIETO, José: *Música para la Imagen*. Madrid: S.G.A.E, 1996.
- PAYNTER, John: *Sonido y estructura*. (Col·lecció Entorno musical). Madrid: Akal Ediciones, 1999.
- RADIGALES, Jaume: *Sobre la música*. (Col·lecció Papers d'estudi, 7). Barcelona: Trípod, 2002.
- SADIE, Stanley: *The New Grove Dictionary of music and musicians* (vint volums, sota la direcció de MacMillan). London, 1980.
- STRAWINSKY, d'Igor: *Poética musical*. (Col·lecció Acantilado, 124). Barcelona: Quaderns Crema, 2006.
- ÚBEDA i Comas, Joan: *Lèxic Musical*. Vilassar de Mar: Oikos-Tau, 1998.
- WAGNER, Richard: *Ópera i drama*. (Col·lecció Escrits teòrics, 5). Barcelona: Institut del Teatre, 1995.